

λον τὸ σχῆμα. πελέκεως, ἡ θέσις ὅμως αὐτῆς καὶ ὁ τρόπος τῆς κινήσεως (διὰ περιστροφῆς περὶ τὴν ράβδον) ὁμοιάζουν πρὸς τὰ τῶν Ἑνετίδων. Καὶ ἐν τῇ νήσῳ Σανσιβάρ, ἥτις ἔλαβεν ἰσχυρὰν ἐξ Ἰνδιῶν ἐπίδρασιν, ὑπάρχουσιν ὅμοια ριπίδια.

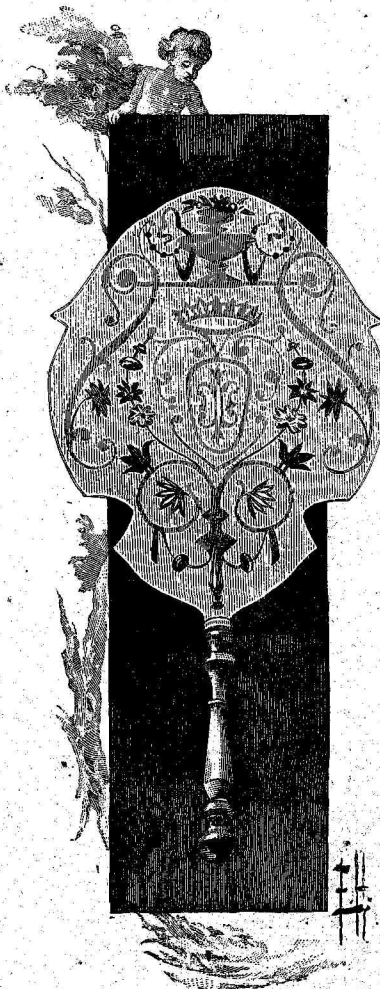
Ἀφοῦ ἐπὶ Μαζαρίνου ἤρχισαν αἱ πρὸς τὴν ἀνατολικὴν Ἀσίαν σχέσεις τῆς Εὐρώπης διὰ τῆς «Compagnie des Indes» καὶ ἄλλων ἐμπορικῶν ἐταιριῶν, τότε μόλις μετ' ἄλλων προϊόντων τῆς Κίνας καὶ τῆς Ἰαπωνίας εἰσήχθη παρ' ἡμῖν καὶ τὸ ριπίδιον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον σήμερον πάντες γινώσκουμεν καὶ τὸ ὁποῖον σκεπτόμεθα, ὅταν προφέρωμεν ἐν γένει τὴν λέξιν «ριπίδιον», — ἐκεῖνο δηλαδὴ τὸ κατὰ τὴν ἡμετέραν ἀρέσκειαν συμπτυσσόμενον ἢ ἀναπεταννύμενον κατασκευάσμα, ὅπερ ἀποτελεῖται ἐξ ἀκτινοειδῶς διατεταγμένων καὶ συνδεμένων ραβδίων, ἅτινα ἢ πρὸς τὰ ἄνω εὐρυνόμενα ἀποτελοῦσι μόνον τὴν κινουμένην καὶ ἀερίζουσαν ἐπιφάνειαν, ἢ χρησιμεύουσιν ὡς ἱκρίωμα ἐφ' οὗ προσαρμόζεται φύλλον μεταξωτοῦ ὑφάσματος, ἢ περγαμνῆς, ἢ χαρτίου κτλ. Τοιαύτη συσκευή, τοσοῦτον εὐμεταχειρίστος καὶ πολὺ καταλληλοτέρα πρὸς τὸν σκοπὸν τῷ ριπίδιον, ἐννοεῖται ὅτι ταχέως παρηγκώνισε τὸ ἀκίνητον καὶ δυσμετακόμιστον ἐκεῖνο φοινικοειδὲς ἐργαλεῖον. Ἐν τούτοις ὅμως ἐν λείψανον αὐτοῦ ἐπανήγαγεν εἰς φῶς ὁ σημερινὸς συρμός, καθ' ὃν αἱ κυρίαι πολλαχοῦ μεταχειρίζονται τὸ φοινικοειδὲς φύλλον ὡς ἐλαφρὸν θερινὸν ριπίδιον.

Ὅπως ἐν τῇ πατρίδι αὐτῶν, τῇ Σινικῇ καὶ τῇ Ἰαπωνίᾳ, οὕτω καὶ ἐν Γαλλίᾳ κατ' ἀρχὰς τὰ πτυκτὰ ριπίδια ἐνέπεσον εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀνδρῶν. Εἰς ἡμᾶς φαίνεται σήμερον ὀλίγον τι γελοῖον, ὅταν φανταζώμεθα τοὺς μεγάλους κυρίους τῆς αὐλῆς Λουδοβίκου τοῦ δεκάτου τετάρτου μετ' ἀκκισμῶν κινουντας χαριέντως τὸ ριπίδιον. Ἀλλ' ἡ ἀπρέπεια αὕτη κατενόηθη ταχέως καὶ τὸ ριπίδιον ἔκτοτε ἔμεινεν ἀδιαφιλονίκητον κτῆμα τῆς γυναικείας χειρός. Ἀλλὰ κόσμημα ὃν καὶ αὐτὸ ὑπετάχθη φυσικῇ τῷ λόγῳ εἰς τὴν κυριαρχίαν τῆς Μόδας, καὶ κατεδικάσθη, ὅπως ἡ ἐνδύμασις καὶ ὁ γυναικεῖος ἐν γένει κόσμος, νὰ συμμορφῶται πρὸς πᾶσαν ἰδιοτροπίαν τῆς κυριάρχου ταύτης. Ἐνταῦθα ἀναφέρομεν διὰ βραχυτάτων

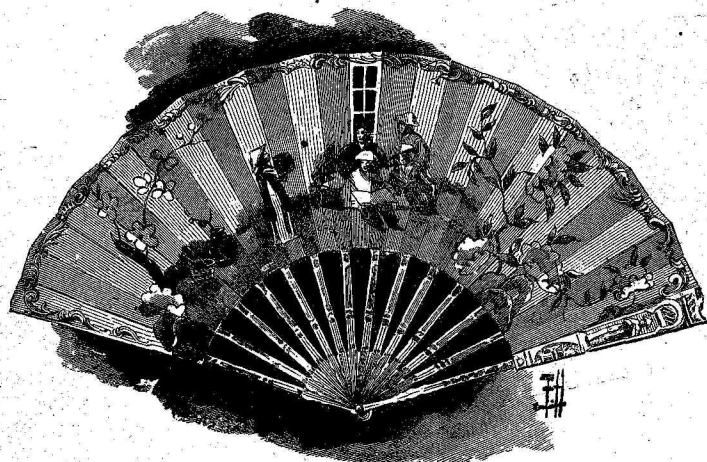
τὰ κυριώτατα μόνον χαρακτηριστικὰ τῶν μεταβολῶν καὶ μεταμορφώσεων, ἃς ὑπέστη ὑπὸ τοῦ συρμοῦ τὸ ριπίδιον: Τὰ πρῶτα ἐν Εὐρώπῃ κατασκευασθέντα πτυκτὰ ριπίδια ἀνταπεκρίνοντο ἐντελῶς πρὸς τὰ κινεζικὰ αὐτῶν πρότυπα, ἦσαν μικρά, ἐξ ἐλεφαντόδοντος ἐξεργασμένα καὶ βερνικωμένα, κατ' ἀρχὰς μὲν κατ' ἀπομίμησιν τῶν ἀσιατικῶν εἴτα δὲ ἰδιορρυθμῶς κεκοσμημένα. Ὁλίγον κατ' ὀλίγον ηὔξανετο τὸ μέγεθος αὐτῶν καὶ ὡς κυρίως ἀερίζουσα ἐπιφάνεια ἐναρμόζεται τὸ ἐξ ὑφάσματος φύλλον· ἀλλὰ τὸ ἱκρίωμα τοῦ ριπίδιου τηρεῖ εἰσέτι τὸ ἀρχικὸν κλειστὸν σχῆμά του· ἡ διακόσμησις αὐτοῦ δὲν ἐκτείνεται μέχρι τῶν ἀκτίνων ἀλλὰ περιορίζεται εἰς ὁλόκληρον τὴν κάτω ἐπιφάνειαν τοῦ ριπίδιου ἀποτελοῦσα μίαν ἐνιαίαν εἰκόνα. Ἀριστοτεχνήματα τοῦ εἶδους τούτου, ἐκ ζάμβυκος (μαργαριταρόριζας) ἐξεργασμένα μετ' ἐπιστρώματος ποικιλοχρώμου χρυσοῦ παρήγαγεν ἡ Γαλλία τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος ἐπὶ τῆς ἀντιβασιλείας τοῦ δουκὸς Φιλίππου τῆς Ὀρλεάνης καὶ τῆς ἡγεμονίας Λουδοβίκου τοῦ δεκάτου πέμπτου. Βαθμηδὸν ὅμως ἡ διακόσμησις αὕτη τοῦ ριπίδιου ἔλαβε κατ' ἀπαίτησιν τοῦ συρμοῦ εὐρύτεραν ἑκτασιν καὶ τελειότεραν ἀνάπτυξιν, οὕτως ὥστε ἐκάστη ἀκτίς τοῦ ριπίδιου ἀπῆτει ἰδιαιτέραν καλλιτεχνικὴν ἐπεξεργασίαν. Ὁρατάτα καὶ κομψότατα καλλιτεχνήματα τοῦ εἶδους τούτου παρήγαγεν ἡ ἐποχὴ Λουδοβίκου τοῦ δεκάτου ἑκτοῦ, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς πρώτης αὐτοκρατορίας τὰ ριπίδια ἤρχισαν νὰ κατασκευάζωνται μὲ λεπτοτάτας ἀκτίνας

καὶ λίαν περιωρισμένα φύλλα, οὕτως ὥστε φαίνονται ἰσχνότατα καὶ ἐκτάκτως λεπτοσκελῆ. Ἐξαιρετα καὶ μετ' ἐξόχου καλαισθησίας ἐξεργασμένα ριπίδια ἐγίνοντο ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου. Τὰ ἀριστα ριπίδια κατασκευάζοντο ὑπὸ ἱκανωτάτων τεχνιτῶν, πρὸς καλλιτεχνικήν δὲ διακόσμησιν τῶν φύλλων παρελαμβάνοντο οἱ ἀριστοὶ ζωγράφοι.

Οὕτως ἐξηγεῖται ὅτι καὶ σήμερον ἐτι οἱ Παρίσιοι εἶνε σχεδὸν ἡ μόνη πόλις τοῦ κόσμου, ἐν ἣ κατασκευάζονται πάντα τὰ ὑπὸ καλλιτεχνικὴν ἐποψιν ἀριστα τοῦ εἶδους τούτου προϊόντα τῆς τέχνης, εἰ καὶ τὰ μεγάλα τῆς Βιέννης ἐργοστάσια ὑπὸ τὴν ἐποψὴν ταύτην ἀμιλλῶνται οὐχὶ ἀνευ ἐπιτυχίας πρὸς τὰ τῶν Παρι-

Ἰταλικοῦ ρυθμοῦ Barock.

Ριπίδια ρυθμοῦ Rokoko κινεζικῆς μίμησης.